

ציודה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

פרשת ויקרא - זכור

עלון מס' 82 שנה 2

בְּדֶרֶךְ הַפְּרִשָּׁה

מוסר השכל מהנהגות העולם הזה

"מז הבהמה מז הבקר ומז הצאן תקריבו את קרבנכם" (א),
את פסוק זה תאר באפן נפלא בעל ה"פן איש חי"
זצ"ל, על פי משל: בעיר אחת חי רב גדול בתורה.
תלמידים רבים היו מצטופפים בבית מדרשו ומבקשים
תורה מפיו, והרב לא מנע מהם ובמשך שעות ארוכות
הרביץ בהם תורה ודעת.
יום אחד אמר הרב לתלמידיו כי ברצונו לצאת יחד עמם
לטייל בשוק. תמהו התלמידים על כך ואף שטחו בפניו
את תמיהתם, אולם הרב נותר איתן בדעתו.
כאשר הגיעו אל השוק ראו סבלים שגיבי כח הנושאים

משאות כבדים בדרךם לחניות השוק. "ראו את הסבלים
הללו", אמר הרב, "מוסר גדול יש ללמוד מהם! הם
נושאים משא כבד עד שקומתם נכפפת מחמתו. אין הם
משגיחים בחם או בקר, את עבודתם הם מבצעים. כך הם
עמלים כל היום כלו בכל יום".

"גם אנו", אמר הרב, "אל לנו להתחשב במאמץ, בחם או
בקור. אל לנו להתרפות מעמל התורה אף לא לרגע אחד
ומשום סבה שהיא!"

לאחר מכן המשיכו הרב ותלמידיו והגיעו אל בית מסחר.
הסוחר היה שקוע ראשו ורבו בספרי חשבונותיו. על
השלקו שלפניו היתה מנחת צלחת אכל, אולם הוא
לא נגע בה כלל אלא היה טרויד בחשובים ובמספרים.

"אבא", פנה בנו של הסוחר, "האכל כבר קר... מדוע אינך אוכל?". "מזה שלש שעות", ענה הסוחר, "אני מתנגע למצא היכן יש טעות בהשבונות החנות כי חסרים לי סך של שני זהובים..."

"רואים אתם", אמר הרב לתלמידיו, "סוחר זה נעשה עבד למזונו. הוא נותר בלא אכילה ובלא שתיה והוא מכופף את ראשו שלש שעות כדי למצא טעות של שני זהובים!..."

"אף אנו", אמר הרב, "כאשר אנו מתנגעים בהבנת הסגיה עלינו לשקע בכה בכל מאודנו עד שלא נבחין בכלל באכל או במשקה, ובלבד שיבוא הדבר על הסברו הראוי והנכון! זהו עמל התורה!". המשיכו הרב ותלמידיו והבחינו בקבוצת ילדים המלשונכבים במשחקם. היו בהם שקפצו בשלולית מים, היו שהתפלשו בעפר והיו שצחקו ורצו ללא

כל סבה נראית לעין.

"ראו את הילדים הללו", אמר הרב, "עושים הם מה שלבם חפץ ואין הם מתביישים כלל מפני המלעיגים עליהם".

"אף אנו", אמר הרב, "כאשר אנו עוסקים בתורה ובמצוות כחפצנו, אל לנו להתבייש מפני המלעיגים עלינו".

והו גם הנמשל אמר ה"בן איש חי", נאמר בפסוק: "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן", רמז לשלש קבוצות הללו.

"מן הבהמה" - הסבילים הנושאים משאות כבדים כבהמת משא. "מן הבקר" - הסוחר המבקר ובודק תמיד את ספרי השבונותיו. "ומן הצאן" - הילדים הצעירים העושים מה שלבם חפץ. מכל אלה "תקריבו את קרבנכם" תלמדו מוסר ותתקרכו לעבודת ה'!

מה היו דבריו של הרב יהודה צדקה זצ"ל לקבוצת עסקני הצבור?

"כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' (ב, יא) בספר 'ומתוק האור' הביא לבאר בשם מרן רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת 'פורת יוסף', שהשאור הוא הפעס, ואלו הדבש הוא הסרת פנים. לשנם אנשים אשר כועסים תמיד. הנהגה זו איננה טובה כלל וכלל, אולם גם המעבר לקיצוניות השגויה שבה בני אדם מסבירים פנים תמיד, איננה הנהגה חיובית, שכן לפעמים צריכה אדם לכעס, ומי שאינו כועס אינו נוהג כשורה. לדגמה: כאשר אדם מבחין בעוברי עברה, עליו להוכיח אותם, ואם אינו עושה כן, קנמת תביעה כלפיו.

לא תקטירו ממנו אשה לה', אלא האדם צריכה לצעד בשביל הנהגה, ולנהוג בכל פעם לפי רצונו של הקב"ה. בהקשר לכה מספר בספר "וואת ליהודה" אודות הנהגתו של רבי יהודה צדקה זצ"ל, שכאשר מצא לנכון להעיר לעוברי עברה לא חת מפני איש. היה זה בשנת תשל"ב עם עלותו של ארי מבבל, הלא הוא נכדו השריד של ה"בן איש חי", החכם הישישי רבי דוד חיים זצ"ל מבגדד, בנו של רבי יעקב חיים זצ"ל.

כאשר נודע דבר בואו, יצא רבי יהודה צדקה מירושלים, בראשות קבוצה נכבדה של חכמים ורבנים נשואי פנים מיישיבת "פורת יוסף", כדי להקביל את פניו בדתו מן המטוס בשדה התעופה. בבואם לשם מצאו קבוצה נוספת של עסקני צבור שאינם שומרי תורה מצוות, נציגי "ארגון יוצאי עירק" ושאר מוסדות, שבאו גם הם לחלק כבוד לעולה החשוב ולרכו לרגל עלייתו ארצה.

ברגעים שהמתינו לנחיתת המטוס, פנה רבי יהודה

נמצא, אפוא, שאדם הוא "שאור", כלומר: כועס תמיד, או, לחלופין, אדם שהוא תדיר בגדר "דבש" - אי אפשר להקטיר ממנו, "כי כל שאר וכל דבש

רבי יהודה צדקה זצ"ל

מוצפי זצ"ל, איש שיבה, אשר למשמע דבריו הנוקבים התפח ונתן קולו בככי ויללה, שזעזעו את כל הנוכחים. האנשים כבשו פניהם בקרקע מרב בושה וכלמה, והמעמד כלו הפך להודת אלוקים.

באמץ רוחו אל אותם עסקנים ואמר להם: "התאספנו צדקה מירושלים, בראשות קבוצה נכבדה של חכמים ורבנים נשואי פנים מיישיבת "פורת יוסף", פדי להקביל את פניו ברדתו מן המטוס בשדה התעופה. בבואם לשם מצאו קבוצה נוספת של עסקני צבור שאינם שומרי תורה מצוות, נציגי "ארגון יוצאי עירק" ושאר מוסדות, שבאו גם הם לחלק כבוד לעולה החשוב ולרכו לרגל עלייתו ארצה.

ברגעים שהמתינו לנחיתת המטוס, פנה רבי יהודה באמץ רוחו אל אותם עסקנים ואמר להם: "התאספנו פה לתת כבוד ויקר לנכדו של רבנו יוסף חיים זצ"ל, שהיה רבם ומאורם של כל יהודי בכל, ומפיו כלנו חיים וממיימי אנו שותים עד עצם היום הזה. ואני שואל אתכם בפשטות: מה לכם פה? מה לכם ולרבנו יוסף חיים? האם בזמנו של רבנו יוסף חיים העז מישהו מיהודי עירק לחלל שבת כמוכם? ואם יש בכם זיק של כבוד והערצה לרבנו יוסף חיים, איה לא תבושו לבעט כל כך במסורת אבות ולסור מדרך ישראל סבא?".

באותה שעה נצב לידו החכם המקבל רבי סלמן

בדרך הזמן

פניני פורים

טובים השנים מן האחד...

רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל נשאל בהיותו ילד כבן שש, מה ראה מרדכי לגלות את הסוד של בגתן ותרש אל אחשוורוש, וכי מה היה אכפת לו אם אחשוורוש היה נהרג והיה העולם חסר רשע אחד?

השיב בשנינות: על ידי כך שגלה את הסוד, הרויח מרדכי שנהרגו גם בגתן וגם תרש, והסתלקו שני רשעים...

"ביום אחד"

"להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן ט' ונשים ביום אחד" (ג, יג)

יש להקשות מדוע רצה המן להרוג את כל היהודים ורקא

ביום אחד?

ישב ר' שלמה מקרלין זצ"ל בשם ר' צבי יחזקאל מיקלזאהן זצ"ל, משום שהמן חשש שזממו יכשל ויהיה חג ליהודים ורצה לעשותו רק יום אחד (ועל אפיו וחקתו אנו חוגגים יומים ושמים חדש שלם...). (שמע שלמה אות מ"ג).

מניין ידע חרבונא את גבה העץ?

מבאר בגמ' במגלה ט"ז א' שאף חרבונא היה באותה עצה של עשית העץ ותלית מרדכי עליו.

וצריך להבין מדוע אמרו חז"ל שאף חרבונא היה באותה עצה, הרי במגלה מבאר שחרבונא אמר לאחשוורוש "גם הנה העץ אשר המן", ומשמע שבא להאשים את המן ולא שהיה שתף לדבר. ומהו המקור שאכן היה שתף לדבר.

וכתב המהרש"א לישב דמוכח פן מדאמר חרבונא "גבוה

העור והכהו. והנער צועק - מדוע תכני, והנה משלם לי רעה תחת טובה בהחזירי לה את אבדתך? השיבו העור, הן אתה גנבת פספי ממני, שאם לא פן מנין לה סכום מספרם, עשרים פספ. כה חרבוניא מתוך שידע בדייק את מדת העץ, אות הוא שהיה באותה עצה של המון, וכדברי חז"ל. [אמנם הגר"א מפרש, שחרבוניא היה מסריסי המלך שהיו עומדים לפניו תמיד, והוא היה באותו ששלח המלך להביא את המון אל המשטה, ולכך היה יודע שהכין המון את העץ].

חמשים אמה", והלא בראיה לבד לא היה יכול לידע בדייק את גבהו, אלא על כרחך שהיה בבית המון כשנתנו לו אוהביו את העצה "עשו עץ גבה חמשים אמה". וכה כתב לבאר גם בקול יעקב להמניד מדובנא, והמשיל על זה משל לעני עור, שהיה לו נער קטן שהנהיגו. בדרך הרגיש העור כי כספו שמנה עשרים מטבעות אבד לו. התחיל העני לבכות על כספו שאבד ולרטן על מזלו. ראה הנער את צערו ונכמרו רחמיו, ופנה ואמר לעור - הנה מצאתי את עשרים המטבעות שאבדו לה, מיד תפס בו

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 804-659-5-ת.ד.
התרומות מוכרות לצדכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדדים פלוס" ברחבי הארץ